

POESIA / NARRATIVA

La perfecció inaccessible

Miquel Àngel Riera,
El pis de la badia. Editorial Columna, Barcelona 1992
Els déus inaccessibles. Edicions Destino, Barcelona 1992

Josep M. Morrerres i Boix
Els llibres *Poemes de Nai* (1965), *Biografia* (1974), *La bellesa de l'home* (1979) i *Llibre de les benaventurances* (1980) són algunes de les fites que delimiten la trajectòria poètica de Miquel Àngel Riera. Paral·lelament, l'escriptor mallorquí ha anat desenvolupant una obra narrativa que ha merescut un reconeixement unànime: *Morir quan cal*, novel·la amb la qual va guanyar el premi Sant Jordi 1973 i el de la Crítica Serra d'Or 1984; *Els déus inaccessibles*, Premi Nacional de Literatura Catalana 1986; *Illa Flaubert*, premi Josep Pla del 1990. Per tancar aquest lloregat recorregut cal esmentar que l'any 1989 la Generalitat de Catalunya li va atorgar, en reconeixement de la seva tasca literària, la Creu de Sant Jordi.

Pot semblar un tòpic, però cal remarcar que, en el cas de Miquel Àngel Riera, distingir entre obra poètica i prosa és tan sols una manera de dir. La seva poesia és, en bona mesura, narrativa, i la seva obra narrativa, que fa palesa la mateixa preocupació primmirada per la forma, és poètica de totes totes.

Poesia narrativa

Els poemes que conformen *El pis de la badia* podrien servir per il·lustrar el que vull dir amb una poesia narrativa. El llibre s'inicia amb versos que diuen: "Aquest setze de maig inaugural, la vida / m'ha sabut posar d'hora amb una gran destresa. /

Era l'amor en punt, al pis de la badia, / on havíem pujat pelegrinant / a tocar enfervorits la pedra dels migdies." I gairebé al final, conclou: "Però la vida avança, la vida és viva i roda / i ens passa per damunt com un cavall, colpint-nos, / deixant-nos malferits, sovint amb moltes ganes / de prest tornar-ho a ser". Entremig hi ha tota una història d'amor passional, una recerca d'un mateix en l'altre.

Ambicions literàries

La publicació d'*El pis de la badia* coincideix amb una nova edició revisada d'*Els déus inaccessibles*, que l'any 1987 havia estat publicada per Edicions Proa. Aquesta constant necessitat de revisar la seva obra dona un indici de la manera de fer de Miquel Àngel Riera. En una nota introductòria, l'autor estableix el que, segons el seu criteri, ha de ser l'ambició de l'escriptor, i escriu: "La seva autèntica categoria com a creador serà mesurada, tant com per uns resultats, per l'assumpció d'aquesta actitud, dimitir de la qual —sigui per urgències, per peresa o per frivolitat— em sembla la major de les indignitats." Així doncs, l'edició d'ara és, tot i que provisionalment, la definitiva.

No passa res

Els déus inaccessibles podria descriure's com una novel·la en la qual no passa res, o gairebé res. La descripció seria certa, però evidentment parcial. En la novel·la es plantegen les vivències i les contradiccions religioses que comporta per a un sacerdot l'enamorament d'un jove adolescent. El narrador re-

RICARD S. VELÁZQUEZ

Miquel Àngel Riera publica un llibre de poemes i una edició revisada

corda aquest enamorament sense culpa, com una reconciliació amb el cos, amb els sentits i, alhora com una trobada entre la fe catòlica i la sensibilitat pagana.

El fet de la confessió, però, porta implícit el sentiment de culpa, malgrat que el narrador intenti eludir-la. Aquesta culpa funciona com el motor de la narració, és el que origina la reflexió del narrador i alhora és l'esquer que s'ofereix al lector.

L'autor ha sabut dossificar hàbilment la intriga; sabem de l'atracció física, sabem de l'es-

càndol que és el motiu de la marxa del capellà, però no sabem els detalls, que intuïm que ens seran revelats en un moment o altre. S'estableix el contrast entre el que el lector intueix com una atracció homosexual i l'emboïllament místico-esteticista del narrador. El lector arriba a demanar-se si el narrador no és més que un cínic, si tot aquell discurs sobre la bellesa i sobre l'amor no pretén encobrir unes evidents tendències paidòfiles, una seducció pederasta.

Miquel Àngel Riera no es

'El pis de la badia' és una història de passió, una recerca d'un mateix en l'altre

El lector de 'Els déus inaccessibles' es demana si el narrador no és més que un cínic

presenta com l'autor, sinó com el transcriptor d'un manuscrit retrobat. Aquest recurs, tan suat com es vulgui, té en aquest cas la seva funció literària. El relat en primera persona només pot ser versemblant si el narrador té consciència que aquell escrit no tindrà mai un lector, si té clar que el posar la seva confessió per escrit és una manera de pensar.

El text de Miquel Àngel Riera no és dóna amb facilitat; requereix del lector un notable esforç, una atenció permanent per tal de resseguir les sinuositats de la seva prosa. La solemnitat del llenguatge propicia en el lector una actitud reverent. La parsimoniosa recreació, plena de erotisme, de l'ésser estimat, la dilació de l'acció en favor d'una minuciositat discursiva, atorguen al text una bellesa singular. ■